

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobce: X. H. L.
proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky, IČ 00007064
odbor azylové a migrační politiky
Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. února 2021, č. j. OAM-110/LE-BA02-HA13-2020,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce napadl žalobou podanou dne 5. 3. 2021 rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 10. 2. 2021, č. j. OAM-110/LE-BA02-HA13-2020, kterým mu ústřední správní orgán neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Žalobní argumentace

2. Žalobce předně sdělil svůj nesouhlas se závěrem žalovaného, že mu v zemi původu nehrozí pronásledování, resp. vážná újma ve smyslu § 12 až § 14a zákona o azylu, kdy byl dle jeho názoru nedostatečně zjištěn skutkový stav věci. Tím bylo rozhodnutí zatíženo nepřezkoumatelností a nezákonností. Z takto zjištěného skutkového stavu byly vyvozeny nesprávné závěry o nevěrohodnosti žalobce a neexistenci relevantního nebezpečí. Dostatečně nebylo zjištěno ani splnění podmínek pro udělení humanitárního azylu. Žalobce má za to, že předestřel konzistentní a věrohodnou výpověď, kdy sdělil, že se obává násilí ze strany soukromých věřitelů, kterým nebude schopný splácet dluh, přičemž státní orgány nejsou schopny ani ochotny jej před tímto násilím ochránit. Tomu se nelze vyhnout ani vnitřním přesídlením.
3. Schopnost žalobce splácet dluh je značně ztížena jeho špatným zdravotním stavem a sníženou pracovní schopností. Na tom má do jisté míry podíl i žalovaný, jelikož byl na žalobci v době omezení osobní svobody v ZZC Bělá-Jezová spáchán zvlášť závažný zločin znásilnění. Ve strachu z dalších útok žalobce vyskočil z okna a vážně si poranil páteř. V důsledku poranění byly žalobci do páteře implantovány šrouby. Dle ústního sdělení lékaře lze očekávat trvalé následky a snížení pracovní schopnosti žalobce. Ten je nucen užívat analgetika a rovněž utrpěl psychickou újmu. Z dokumentů žalobcem založených do spisu dne 1. 2. 2021 je patrné, že ke vzniku újmy došlo s přispěním nefunkčního bezpečnostního hlásiče, nefunkční telefonní linky (kterou odpojil personál ZZC) a nevhodným umístěním kamerového systému. V návaznosti na svůj zdravotní stav se žalobce obává, že mu nebude poskytnuta v zemi původu potřebná zdravotní péče, neboť tam nemá zdravotní pojištění ani nedisponuje finančními prostředky na hrazení zdravotní péče.
4. Dále žalobce shrnul zákonné důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. K azylu dle písm. b) upozornil na dostatečnost naplnění důkazního standardu „přiměřené pravděpodobnosti“ a odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82. V podmínkách azylového řízení se rovněž uplatňuje zásada „v pochybnostech ve prospěch žadatele“ (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2007, č. j. 4 Azs 169/2006-47). Jestliže tedy žadatel věrohodně tvrdí, že mu hrozí pronásledování nebo vážná újma ve smyslu azylového zákona, je třeba z jeho tvrzení vycházet a mít je za pravdivá, pokud žalovaný neprokáže opak. To potvrzuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 3. 2008, č. j. 4 Azs 103/2007-63, dle kterého: *„Je nesporné, že pokud by stěžovatel ani nenamítal skutečnosti svědčící o tom, že došlo, nebo že by potenciálně mohlo dojít, k zásahu do jeho lidských práv ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak není třeba se situací v jeho zemi původu do detailu zabývat, resp. informace o zemi původu žadatele o azyl by byly relevantní především s ohledem na možné udělení azylu z humanitárních důvodů (§ 14 zákona o azylu) nebo při hodnocení doplňkové ochrany (§ 14a a 14b zákona o azylu). V případě, že žadatel o udělení mezinárodní ochrany však uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativní výčet důvodů pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, pak je třeba žadatelem uváděné skutečnosti konfrontovat se zjištěními týkajícími se politického prostředí v zemi původu žadatele.“* Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2007, č. j. 2 Azs 41/2007-103, dále rozvádí: *„Nelze především postupovat tak, že ze zpráv, které jsou k dispozici, se budou brát v úvahu pouze ty skutečnosti a ta zjištění, která odpovídají konečnému rozhodnutí správního orgánu. Nejvyšší správní soud v posuzované věci shledal, že způsob použití*

informací o zemi původu obsažených ve výše uvedených informacích neodpovídal požadavku objektivitu, neboť stěžovatel selektivně vyzdvihnul pouze určitá tvrzení a nevypořádal se s dalšími informacemi, které jsou v daném případě relevantní.“

5. Dle žalobce jsou naplněny podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu pro jeho příslušnost k sociální skupině, kterou je jeho rodina. K možnosti považovat rodinu za sociální skupinu ve smyslu uvedeného ustanovení žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2012, č. j. 6 Azs 3/2012-45. Ohrožení žalobce dovozuje ze skutečnosti, že si jeho rodiče zapůjčili peníze od osob, které žalobce označuje za příslušníky mafie. Tito peníze od rodičů vymáhají. Ze zprávy britského Ministerstva vnitra, založené do spisu žalobcem, je zřejmé, že ve Vietnamu dochází k násilnému vymáhání dluhů, a to rovněž ve vztahu k potomkům dlužníků.
6. Žalobce zastává názor, že se žalovaný dopustil nesprávného právního posouzení žalobcem uváděných důvodů žádosti, když tvrdí, že tyto jsou z pohledu § 12 písm. b) zákona o azylu irelevantní. Žalovaný nesprávně posoudil i možnost vnitřní ochrany, kdy tvrdí, že je nezbytné využití všech prostředků, které právní řád země původu poskytuje. Tento názor je však již dle žalobce judikatorně překonán, k čemuž odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009-51, dle kterého: „(...) mohou nastat situace, kdy není možné nebo účelné trvat na předchozím pokusu žadatele o mezinárodní ochranu usilovat o ochranu v zemi původu k tomu, aby mohla být považována podmínka nemožnosti ochrany vlastní země za splněnou. V situaci, kdy stěžovatelka v průběhu řízení tvrdila, že jí vlastní země nebyla schopná či ochotná ochranu poskytnout, i kdyby o ni požádala, bylo na místě, aby správní orgán toto její tvrzení zvážil a případně vyvrátil na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu, tedy relevantních informací a zpráv o zemi původu.“ K dané problematice se Nejvyšší správní soud vyjádřil i ve svých rozsudcích ze dne 28. 2. 2007, sp. zn. 4 Azs 146/2006, a ze dne 19. 9. 2007, sp. zn. 1 Azs 40/2007. Z uvedené judikatury plyne, že pro posouzení možnosti využití ochrany vlastního státu před nestátními původci pronásledování nestačí, pokud žalovaný pouze konstatuje nevyužití vnitřních prostředky ochrany ze strany žadatele nebo se žalovaný zabývá pouze systémem poskytování ochrany před kriminálním jednáním v dané zemi. Stěžejní je však fungování tohoto systému v praxi. Jeví-li tento systém určité nedostatky, měl by se žalovaný zabývat rozumností požadavku vyhledání ochrany v zemi původu dříve, než se rozhodl z vlasti uprchnout. Žalobce srozumitelně a konzistentně tvrdil, že policie problémy vzniklé z „úvěru na černo“ neřeší a vnitřní ochrany se mu nedostane. Výše citovaná zpráva britského Ministerstva vnitra sice uvádí, že trestná činnost vymahačů je státními orgány potlačována, tyto informace však pochází od Ministerstva vnitřní bezpečnosti Vietnamu. Jelikož se jedná o orgán autoritářského režimu země původu žalobce, nelze těmito informacím přiznat důkazní hodnotu.
7. Ke své údajné nevěrohodnosti žalobce co do tvrzení žalovaného, že z výpovědi žalobce nelze seznat skutečný dlužník, tento uvádí, že z různých odpovědí žalobce zcela jasně plyne, že peníze si půjčili rodiče, aby mu pomohli zaplatit vycestování z Vietnamu. Nicméně rovněž uvedl, že „podle tradice, pokud rodiče nemůžou zaplatit, odnesou to děti“. Naopak sám žalovaný je ve svých úvahách nekonzistentní, když na str. 8 odst. 1 napadeného rozhodnutí uvádí, že není rozhodné, kdo je skutečným dlužníkem, aby následně svou vyfabulovanou pochybnost využil jako argument pro úsudek o nevěrohodnosti žalobce. K dalším rozporům mezi výpovědí žalobce a protokolem o podání vysvětlení ve věci správního vyhoštění žalobce výslovně objasnil, že z důvodu

nervozity, únavy a obav neuváděl při podání vysvětlení pravdivé údaje. V souvislosti s užitím protokolu o podání vysvětlení ve věci správního vyhoštění žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 30. 10. 2019, č. j. 43 Az 34/2018-77, který konstatoval: „*Předně je třeba uvést, že poukazy žalovaného na to, že žalobce v řízení o správním vyhoštění výslovně nezmínil obavy z krevní msty a že nepožádal o mezinárodní ochranu dříve než v ČR, nestačí k závěru o nevěrohodnosti tvrzení žalobce. Za situace, kdy žalovaný nijak nezpochybnil vnitřní konzistentnost tvrzení žalobce, ani nepoukázal na jejich rozpor se zprávami o zemi původu, bylo jeho povinností z nich při posuzování žádosti žalobce vycházet (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004–57 a ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008–83).*“ Je zřejmé, že nepravdivé informace z podání vysvětlení nestačí k závěru o nevěrohodnosti žadatele o mezinárodní ochranu a žalovaný měl posoudit vnitřní konzistentnost tvrzení žalobce v řízení o mezinárodní ochraně a jejich soulad se zprávami o zemi původu. Jakékoli další dotazování stran protokolu o podání vysvětlení pak bylo zcela bezpředmětné, neboť žalovaný nemohl zjistit více než již věděl. Naopak měl možnost zjistit podrobnosti o důvodu žádosti o mezinárodní ochranu. Z protokolu o pohovoru nadto plyne, že žalobce byl úřední osobou vyslýchán tvrdým, místy až útočným způsobem a zaměřil se na jeho znevěrohodnění, nikoli na zjištění rozhodných skutečností. Rovněž nebylo zohledněno, že žalobce je traumatizovanou obětí zvláště závažného zločinu. Dle Příručky EASO: Posuzování důkazů: „*Na veškeré nesrovnalosti, problémy s přesvědčivostí a nedostatečné informace je třeba upozornit žadatele, který by měl dostat příležitost vyjasnit je. Vyšetřující úředník by se měl zaměřit také na zjištění jejich příčin, aby mohl náležitě posoudit jejich vliv na posouzení věrohodnosti. Vyšetřující úředník by měl vzít v úvahu možnou existenci zkreslujících faktorů (viz též bod 2. 4, týkající se faktorů, které mohou vést ke zkreslení), jež mohou ovlivnit konzistentnost prohlášení žadatele a jeho schopnost poskytnout podrobné informace.*“ Žalovaný neobjasnil, zda se před učiněním závěru o nevěrohodnosti žalobce zabýval zkreslujícími faktory. Ke zkreslení výpovědi dochází i v důsledku tlumočení. Chybným zjištěním skutkového stavu žalovaný porušil § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), nebráním zřetele k individuálním okolnostem daného případu jednal v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu a v rozporu s § 50 odst. 4 uvedeného zákona žalovaný dal přednost svým nepodloženým domněnkám. Takový postup nezdůvodnil, čímž porušil § 68 odst. 3 správního řádu. K tomu žalobce odkázal na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, sp. zn. 30 Az 37/2018, ve kterém uvedl: „*Krajský soud konstatuje, že pokud měl žalovaný nějaké pochybnosti či nejasnosti, resp. považoval v určitém směru výpovědi žalobkyně za rozporné, měl se pokusit jim dát šanci tento domnělý rozpor odstranit (byť žalobkyně v průběhu správního řízení vše vysvětlily, žalovaný tuto skutečnost nebral v potaz) a neměl hodnocení tohoto faktu zcela účelově a bez podkladů přesouvat až do odůvodnění napadených rozhodnutí.*“ a na rozsudek ze dne 21. 7. 2020, sp. zn. 30 Az 16/2019, kde uvedl: „*Žalovaný měl tyto skutečnosti brát v potaz a nesnažit se žalobce v první řadě znevěrohodnit, ale poskytnout mu dostatečný prostor k vysvětlení všech sporných událostí, majíc na zřeteli, že specifikem řízení ve věci mezinárodní ochrany je rovněž pravidlo „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“.* Dále žalobce poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2009, č. j. 5 Azs 66/2008-70, který vymezil, že: „*Lze konstatovat, že žalovaný nemůže ze svého posuzování vyloučit tvrzené skutečnosti např. pouze proto, že nelze vyloučit jiný průběh událostí než ten předestřený žadatelem či že existuje alternativní vysvětlení pro určité skutečnosti, které je stejně*

pravděpodobné.“ a na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 7. 2020, sp. zn. 32 Az 17/2019, který judikoval, že „Nespornou povinností žalovaného bylo získat maximum možných informací, které se vztahují konkrétně k situaci žalobkyně, a na základě shromážděných podkladů rozhodnout, zda žalobkyni udělí mezinárodní ochranu či nikoliv. Správní orgán totiž musí uspokojivě vyvrátit veškerá tvrzení žadatele o azyl, a při posuzování individuálních případů musí vycházet z toho, jaká je v zemi původu úroveň ochrany lidských práv a způsob výkonu státní moci.“ Žalovaný tak pochybil, když své závěry ohledně věrohodnosti výpovědi žalobce nezaložil na analýze vnitřní konzistentnosti výpovědi v rámci žádosti o mezinárodní ochranu a na porovnání jeho výpovědi se zprávami o zemi původu, nýbrž na účelové argumentaci protokolem o podání vysvětlení, o kterém žalobce prohlásil, že obsahuje nepravdivé informace. Žalovaný neuvážil ani možné faktory zkreslení výpovědi žalobce.

8. Obdobné námitky žalobce vznesl i k neudělení doplňkové ochrany. Věřitelé jsou nestátními původci vážné újmy ve smyslu čl. 6 písm. c) kvalifikační směrnice, kdy žalobce konzistentně tvrdil, že mu od těchto osob hrozí nebezpečí násilí a rovněž že ho státní orgány nejsou ochotny ani schopny před věřiteli ochránit. Žalobce tak má důvodnou obavu ze vzniku reálného nebezpečí vzniku vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Posouzení možnosti udělení doplňkové ochrany však v napadeném rozhodnutí zcela absentuje, což způsobuje jeho nepřezkoumatelnost. K institutu nepřezkoumatelnosti žalobce citoval rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 1. 2021, sp. zn. 30 Az 3/2020.
9. Co do otázky možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, popř. do hrozby vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) a d) citovaného zákona žalobce konstatoval, že se žalovaný v tomto směru nedostatečně zabýval zdravotním stavem a mírou pracovní neschopnosti žalobce, stejně tak i příčinami náhlého zhoršení zdravotního stavu. K udělení tohoto druhu azylu má dle ustálené judikatury dojít zejména v případech, kdy je nehumánní azyl neudělit, přičemž takové správní uvážení musí být náležitě odůvodněno. Tak se však nestalo. Žalobce v důsledku úrazu trpí závažnými zdravotními problémy, kdy je schopen vykonávat pouze některé fyzicky nenáročné činnosti. Rovněž není schopen pracovat 8 hodin denně. Subjektivně vnímá svou pracovní schopnost jako sníženou na 20 % oproti dřívější době. Je tedy práceschopný, jak uvedl v pohovoru, nicméně s uvedenými omezeními. Jeho zranění vyžaduje specializovanou zdravotní péči, v zemi původu však není účasten zdravotního pojištění a k vlastní úhradě zdravotní péče nemá dostatečné finanční prostředky. O tyto informace se ale žalovaný nezajímal a došel k závěru, že lékařská péče je žalobci po návratu dostupná. V důsledku snížené pracovní schopnosti se žalobce obává, že nebude mít možnost dostatečného výdělku. K argumentaci žalovaného stran možnosti podpory z programu dobrovolných návratů žalobce uvádí, že tato podpora není nároková a není tak postaveno na jisto, že mu bude poskytnuta. Jestliže by žalobce neměl v zemi původu přístup ke zdravotní péči, nemohl by prodělat potřebné chirurgické zákroky, např. extrakce šroubů z páteře. Předpokládané zhoršení zdravotního stavu by velmi pravděpodobně dosáhlo takové intenzity, že by žalobci způsobilo značné utrpení srovnatelné s mučením dle čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a mohlo by i významně zkrátit život. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva v podobných případech stanovila povinnost států nenavracet do země původu cizince, u nichž by zhoršení zdravotního stavu v důsledku transportu a následné nedostupnosti zdravotní péče dosáhlo intenzity mučení dle Úmluvy. Přelomovým judikátem je dle žalobce D.

v Spojené království (stížnost č. 30240/1996 ze dne 2. 5. 1997) kde bylo vymezeno, že není přípustná situace, ve které by deportace vystavovala osobu riziku smrti, které by se deportací zvýšilo, jelikož daná osoba nemá záruky zdraví ani sociální péče rodiny. V rozhodnutí *Aswat v Spojené království* (stížnost č. 172199/12 ze dne 16. 4. 2013) Evropský soud pro lidská práva stanovil, že za podmínky v rozporu s čl. 3 Úmluvy je možné považovat takové, které mohou zdravotní stav deportované osoby zhoršit, přičemž v daném případě šlo o riziko významného zhoršení paranoidní schizofrenie v podmínkách amerického vězení. Evropský soud ve věci *N. v Spojené království* vyložil pojem „jiné mimořádné případy“, kdy z důvodu absence nutné léčby nebo přístupu k takové léčbě hrozí riziko vážného, náhlého a nenapravitelného zhoršení stavu mající za následek intenzivní utrpení nebo vážné snížení délky života. Rovněž zopakoval, že jistá míra spekulace při posuzování dopadů s ohledem na preventivní charakter čl. 3 vyplývá z podstaty věci a není na cizinci, aby dokládal, že bude vystaven danému zacházení, resp. je na úřadech, aby tyto pochybnosti vyvrátily. Úřady musí posoudit konkrétní míru dostupnosti dané péče s ohledem na konkrétní případ. Dle žalobce je nehumánní omezit člověka na osobní svobodě, rezignovat na zajištění jeho bezpečnosti v průběhu zadržení a poté, co v důsledku takového selhání daný člověk utrpí závažnou fyzickou i psychickou újmu s předpokladem trvalých následků, se vzdát odpovědnosti za jeho doléčení a za jeho osud tím, že jej totožný orgán navrátí do země, kde mu nebude dostupná zdravotní péče ani sociální podpora a kde bude v tomto stavu pronásledován násilnými věřiteli.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný popřel důvodnost žalobních námitek, neboť dle jeho názoru neprokazují, že by porušil některá z ustanovení správního řádu nebo zákona o azylu. K tomu odkazuje na obsah správního spisu. Žalovaný má za to, že zjistil skutečný stav věci, případ posuzoval ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení uvedl, opatřil si potřebné podklady a objektivní informace pro rozhodnutí. Po jejich posouzení však nedospěl k závěru, že by žalobce splňoval podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je legalizace jeho pobytu na území ČR, neboť zde chce zůstat ze zdravotních a ekonomických důvodů. Žalobní body jsou dle žalovaného v obecné rovině. Žalovaný musí při posuzování případu vycházet ze zásady individuálního posuzování jednotlivých žádostí, kdy je ve svých úvahách omezen samotnými sděleními žadatele o azyl, až následně může tato sdělení hodnotit na podkladu informací o zemi původu. K tomu žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2004, sp. zn. 3 Azs 21/2004, dle kterého: *„Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno, a není ani povinen zkoumat, zda žadatel mohl mít i jiné důvody pro udělení azylu, o nichž správní orgán neinformoval. (...) Správní orgán nepochybil, jestliže nezjišťoval a nehodnotil skutečnosti jiné, neuplatněné. (...) Je třeba znovu zdůraznit, že soud se mohl zabývat pouze důvody, které byly uplatněny buď ve správním řízení, nebo vzneseny v podané žalobě.“*
11. Žalovaný konstatoval, že pronásledováním ve smyslu zákona o azylu se dle ustanovení § 2 odst. 4
12. zákona o azylu rozumí „závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu

dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.“ K uvedenému žalovaný konstatoval, že k takovému zjištění v případě žalobce nedošel.

13. K existenci a povaze dluhu žalovaný poukázal na úkony s žalobcem provedené, včetně protokolu o podání vysvětlení, a na napadené rozhodnutí, kde byly označeny shledané rozpory, které žalobce neozřejmil. Žalovaný nemohl pominout množství rozporů a dalších nedostatků ve výpovědích žalobce ohledně de facto všech skutečností, které ho vedly k opuštění vlasti. Následně žalovaný konstatoval, že azylový příběh považuje za nevěrohodný a účelový, neboť se v celkovém souhrnu objevily závažné rozpory a nelogičnosti nesvědčící důvodnosti obav sdělených žalobcem. K tomu upozornil na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 1. 2002, sp. zn. 5 A 746/2000, dle kterého: „*potřebnou věrohodnost sama osoba, a tím i její příběh, nutně ztrácí, pakliže je nepravdivost jejích tvrzení opakovaně zjištěna a nasvědčuje tak tomu, že k odchodu z vlasti vedly žadatele důvody jiné než jím tvrzené.*“ Dle názoru žalovaného, ostatně v souladu s recentní judikaturou, důkazní břemeno v řízení vyplývající z břemene tvrzení vázne na žadateli o azyl, je tedy na něm, aby věrohodně doložil, že je skutečně pronásledován (dále rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 7. 2008, č. j. 2 Azs 49/2008-83, a ze dne 6. 1. 2010, č. j. 2 Azs 65/2009). K věrohodnému doložení však nedošlo.
14. Žalovaný se rovněž ohradil proti insultacím zaměstnance žalovaného, které považuje za zcela nemístné. S žalobcem byl dne 26. 10. 2020 za účasti tlumočníka proveden pohovor, ze kterého je patrné, že byl žalobce na rozpory dotazován. Úkolem zaměstnance žalovaného bylo umožnit žadateli o mezinárodní ochranu vypovědět jeho azylový příběh, předložit k jeho tvrzení důkazy a případně vznést na žadatele doplňující či upřesňující dotazy. Žalovaný odkázal na protokol o pohovoru, ze kterého plyne, že zaměstnanec žalovaného konal v souladu se zákonem, ale nedopustil se žádného agresivního či jinak nepřípustného jednání. Tento protokol byl žalobcem bez výhrad podepsán.
15. Povinnost zjistit skutečný stav věci, která je správnímu orgánu dána § 3 správního řádu, je uložena pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Správní orgán musí umožnit žadateli o mezinárodní ochranu sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení mezinárodní ochrany za významné, avšak není jeho úkolem předstírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována. Jako podklad k rozhodnutí využil správní orgán kromě samotné žádosti a protokolu o pohovoru též širokou škálu informací o zemi původu, o politické a bezpečnostní situaci v zemi a stavu dodržování lidských práv ve Vietnamu. Uvedené informace jsou součástí správního spisu a žalobce měl možnost se s těmito seznámit. Na podporu svých tvrzení žalobce doložil pravomocný rozsudek v trestní věci, ve které vystupoval jako poškozený, dále písemnosti vyhotovené Policií České republiky a lékařskou zprávou.
16. Žalovaný následně shrnul, z jakých důvodů nejsou tvrzené obavy z věřitelů důvodem pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, které uvedl již v napadeném rozhodnutí. Z informace Ministerstva vnitra Velké Británie vyplývá, že vietnamská vláda nařídila, aby vzhledem k závažnosti trestného činu „úvěru na černo“ a souvisejících trestných činů tuto trestnou činnost potlačovalo. Z uvedených informací tak vyplývá, že občané Vietnamu mají nesporně možnost obrátit se v případě poškození trestnou činností či porušování jejich práv a svobod na příslušné státní orgány a domoci se ochrany své osoby a svých práv. Mezinárodní ochrana přitom může být žadateli poskytnuta teprve v

případě, kdy mu byla odepřena ochrana země jeho státní příslušnosti či tato ochrana nebyla ze strany příslušných státních orgánů poskytnuta v odpovídající míře. K tomu, aby mohl být učiněn takový závěr, je ovšem nutné, aby jmenovaný využil všech zákonných prostředků, které právní řád jeho vlasti k ochraně práv a svobod jednotlivce poskytuje. Samotný žalobce ke své situaci uvedl, že ji neřeší, protože státní orgány nezajímá, když se někdo s někým na něčem dohodne, je to věcí osob, které se dohodly. Státní orgány nepomohou ani jeho rodičům, protože s věřiteli podepsali písemnou dohodu. Tím, že se žalobce doposud neobrátil s žádostí o pomoc na příslušné domovské orgány, současně neprokázal, že by mu domovské státní orgány tuto pomoc odepřely. Současně tím ani neprokázal, že pokud by se na státní orgány s žádostí o pomoc obrátil, že by mu tato pomoc nebyla účinně poskytnuta.

17. Skutečnost, že žalovaný požádal o mezinárodní ochranu až v místě svého zajištění a v době, kdy mu zcela reálně hrozilo vycestování z území České republiky poté, co ho německá policie předala české policii z důvodu jeho protiprávního vstupu a pobytu na území Německa (které v rámci podání vysvětlení opakovaně uváděl jako cíl své cesty), dle žalovaného svědčí o tom, že žalobce se podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany snažil na území České republiky i nadále setrvat a tím si legalizovat svůj další pobyt alespoň v České republice. Skutečnost, že si žalobce správním řízením ve věci udělení mezinárodní ochrany hodlá na českém území legalizovat svůj další pobyt, nezakládá relevantní důvod udělení azylu dle tohoto ustanovení. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2005, sp. zn. 7 Azs 187/2004, dle kterého: *„Azylové řízení je prostředkem poskytnutí ochrany těm příslušníkům cizích států, kteří jsou na území státu původu vystaveni pronásledování ve smyslu tohoto zákona nebo kteří mají odůvodněný strach z takového pronásledování. Je patrné, že zákonodárce nekonstruoval toto řízení jako prostředek k legalizaci pobytu na území ČR či jako možnost získat zde pracovní povolení. Jestliže tedy stěžovatel žádá o legalizaci pobytu v ČR, bude se muset podrobit režimu jiného zákona, a to bez ohledu na „složitost mechanismů“, který tento upravuje.“*
18. Žalobcem uvedené skutečnosti nelze považovat za azylově relevantní. K legalizaci pobytu na území České republiky slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 37/2003, který konstatoval, že: *„Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.“* Dále žalovaný sdělil, že čistě ekonomické potíže v zemi původu nečiní z dané osoby uprchlíka ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951. Zlepšení ekonomické situace není ani důvodem pro udělení azylu, byť by životní podmínky v dané zemi byly sebevíc tíživé, ledaže by ekonomická situace a opatření mající nepříznivý dopad na životní úroveň příslušné osoby byla skrytě namířena proti určité národnostní, rasové nebo politické skupině, zde by pak podle okolností případu přicházelo v úvahu naplnění podmínek pro udělení azylu. Žádné takové okolnosti však v případě
19. žalobce zjištěny nebyly.
20. K námitce zavinění incidentu žalobce v záchytném zařízení pro cizince žalovaným tento uvádí, že dané skutečnosti nejsou předmětem řízení o udělení mezinárodní ochrany. Co do možnosti udělení humanitárního azylu žalovaný sdělil, že posuzoval, zda žalobce splňuje důvody pro udělení azylu dle § 14 zákona o azylu, kdy se zejména zabýval

rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce a přihlédl i k jeho věku a zdravotnímu stavu. Z předložených lékařských zpráv dle žalovaného plyne, že operace žalobce i jeho následná rehabilitace byly úspěšné, ostatně i sám žalobce, byť uvedl, že jej páteř při pohybu trochu bolí a štípe, současně potvrdil, že jeho zdravotní stav a potíže s páteří jej nijak neomezují v běžném životě a že je praceschopný. Až v žalobě tvrzené subjektivní představy žalobce o snížení pracovní schopnosti o 20 % jsou zcela nerelevantní, nadto není toto tvrzení podloženo lékařskou zprávou. I přes prokázání by snížení pracovní schopnosti nemělo na udělení humanitárního azylu vliv. Žalovaný nesnižuje žalobcem utržené poranění, nicméně konstatuje, že jím uváděné zdravotní potíže nespádají do zdravotních potíží bezprostředně ohrožujících život, které by v případě nemožnosti léčby v domovském státě byly důvodem pro udělení humanitárního azylu. Na jeho udělení není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, a kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit. Žalovaný však situaci žalobce za mimořádnou nepovažuje. K tomu žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na rozsudek ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48, a ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, která se v otázce přezkumu rozhodnutí o neudělení humanitárního azylu ustálila na stanovisku, že *„azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení správního orgánu. V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování, a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry.“* K diskreční pravomoci pak žalovaný odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV ÚS 532/02, v němž mimo jiné uvedl, že *„jednotlícím principem je diskreční pravomoc správního orgánu, do níž soudům nenáleží zasahovat, leda by správní orgán nedospěl ke svému rozhodnutí řádným procesním postupem, nebo by jeho rozhodnutí nebylo řádně a logicky odůvodněno.“* Dle žalovaného nelze pod azylově relevantní důvody bez dalšího podřadit zdravotní stav žalobce, ani jeho snahu získat na území České republiky bezplatnou a kvalitnější léčbu. Jak plyne z judikatury Nejvyššího správního soudu (např. usnesení ze dne 29. 3. 2018, č. j. 9 Azs 442/2017, nebo rozsudek ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69), nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších, zcela výjimečných, okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu. Demonstrativní výčet skutečností, které typicky nepředstavují důvod k udělení humanitárního azylu, vymezil Nejvyšší správní soud ve svém usnesení ze dne 22. 2. 2017, č. j. 6 Azs 17/2017-28, který konstatoval: *„Případ hodný zvláštního zřetele naopak typicky nepředstavuje manželství s českým občanem, ekonomické obtíže žadatele, lepší přístup k lékařské péči, lepší pracovní příležitosti či legalizace pobytu.“* Žalovaný rovněž poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2011, č. j. 4 Azs 7/2011-117, dle kterého: *„Evropský soud pro lidská práva (dále též „Evropský soud“) se již několikrát zabýval případy obdobnými případu stěžovatele, tedy otázkou, zda členský stát Rady Evropy poruší čl. 3 Evropské úmluvy tím, že vyhostí cizince do země jeho původu, kde mu nebude poskytnuta lékařská péče srovnatelná s péčí poskytovanou v členském státě, přičemž tato*

skutečnost by mohla ovlivnit délku a kvalitu života jedince. Tyto tzv. „humanitární případy“ se specificky vyznačují tím, že jedinci nehrozí nelidské či ponižující zacházení ze strany státu či nestátních subjektů v zemi původu (kvůli jejich jednání), nýbrž z objektivních důvodů (kvůli charakteru nemoci, jíž trpí). Na tomto místě je třeba předznamenat, že Evropský soud si je zmíněných specifík dobře vědom a porušení článku 3 v takových případech shledal pouze výjimečně. Evropský soud jasně uvedl, že „v takových případech musí Soud podrobit přísnému zkoumání všechny okolnosti případu, zejména pak osobní situaci jednotlivce v přijímajícím státě. Na podkladu takto zjištěného stavu bude Soud rozhodovat, zda hrozí skutečné nebezpečí, že vyhoštění stěžovatele bude v rozporu s článkem 3.“ (srov. rozsudek ESLP ze dne 2. 5. 1997, D. proti Spojenému království, stížnost č. 30240/96, body 49 a 50; překlad NSS).“ Nad rámec žalovaný uvedl, že ani český občan nemá zdravotní péči bezplatnou, když se musí účastnit zdravotního pojištění a až na základě toho může zdravotní péči čerpat, přičemž na některé zákroky a medikaci i přes pojištění doplácí. Bez zdravotního pojištění je nucen občan České republiky hradit veškerá ošetření, léčbu i medikaci v plné výši.

21. S odkazem na judikaturu správních soudů žalovaný uvedl, že za důvody pro udělení humanitárního azylu nejsou obtíže žadatele spočívající v nemožnosti splácení dluhu soukromým osobám v zemi původu, neplodnost, úmysl oženit se v České republice a založit rodinu, obtíže stran obživy či možnosti seberealizace. Naopak za zákonodárcem předpokládané důvody lze považovat těžkou nemoc, zdravotní postižení či příchod z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou či věk žadatelky vyšší než 80 let, přičemž tato poukázala na svůj nedobrý zdravotní stav. Z lékařských zpráv je zřejmé, že zdravotní stav žalobce je stabilizovaný, kdy žalobce nesdělil potřebu další hospitalizace, speciálního vyšetření nebo zákroku.
22. K námitce žalobce, že žalovaný nedostatečně zhodnotil možnost udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, žalovaný uvádí, že žalobce v průběhu řízení neuvedl žádnou ze skutečností, kterou by bylo možné podřadit vážné újme ve smyslu § 14a zákona o azylu. Vzhledem k uvedenému žalovaný logicky nedospěl k závěru, že by žalobci v zemi původu vážná újma hrozila. Dle názoru žalovaného je napadené rozhodnutí ve vztahu k ustanovení § 14a zákona o azylu náležitě a podrobně odůvodněno a dostatečně z něj vyplývá, z jakých důvodů žalobci doplňkovou ochranu neudělil. Žalovaný na základě skutečností sdělených žalobcem a posouzení informací o zemi původu neshledal, že by jeho vycestování do vlasti bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Žalovaný v řízení zohlednil rozhodné okolnosti a odmítá, že by žalobce svým postupem zkrátil na jeho právech.
23. Žalobu navrhl zamítnout.

IV. Replika žalobce

24. Žalobce ve své replice konstatoval, že v žalobě dostatečně konkrétně vymezil důvody nezákonnosti a nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Naopak ve vyjádření žalovaného absentuje konkrétní vyvrácení žalobních námitek. Dle žalobce musí být posouzení věrohodnosti založeno na okolnostech relevantních v řízení o žádosti konkrétního žadatele, tedy zejména ve vztahu k jím uváděným důvodům žádosti. Závěr o nevěrohodnosti naopak nemůže být založen pouze na skutečnosti, že v některé fázi svého útěku z vlasti žalobce uvedl nepravdivé údaje nebo se např. prokázal falešným dokladem. Taková okolnost nevylučuje existenci přiměřené pravděpodobnosti azylově relevantního pronásledování či reálného nebezpečí vážné újmy v případě návratu do vlasti. Je tak třeba

se zaměřit na rozhodné skutečnosti a případně ověřit věrohodnost výpovědi ve vztahu k těmto skutečnostem. Žalovaný však využil příležitosti zjistit mezi výpověďmi žalobce v řízení o správním vyhoštění a v řízení o mezinárodní ochraně co nejvíce rozporů.

25. Vyjma judikatury odkazované již v žalobě žalobce poukázal i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, dle kterého: *„Nevěrohodnost stěžovatele by tak žalovaný mohl založit pouze na okolnostech souvisejících s nastíněným jednáním stěžovatele a trestním stíháním, které bylo v důsledku tohoto jednání zahájeno. Takovými okolnostmi z povahy věci nemohou být nesrovnalosti ohledně událostí z let 2010 a 2011, důvodu trestního stíhání z roku 2015, ani uvedení nepravdivých informací Policii ČR ohledně odcizení cestovního dokladu.*
26. *Žalovaný poukazem na konkrétní rozpory ohledně skutečností, které bezprostředně nesouvisí s důvody žádosti o mezinárodní ochranu, pouze zpochybnil obecnou věrohodnost stěžovatele. Tyto úvahy však v napadeném rozhodnutí nenachází odraz ve vztahu k posouzení, zda trestní stíhání pro konkrétní skutek v situaci stěžovatele představuje azylově relevantní pronásledování. Naopak, věrohodnost této části výpovědi (doložené rozhodnutím o zahájení trestního stíhání) žalovaný konkrétně nezpochybnil a vzal v tomto ohledu skutkový stav za dostatečně zjištěný.“* a na rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 11. 2019, sp. zn. 30 Az 37/2018, který vymezil, že: *„Za tíživé situace a bez všeobecného povědomí o možnostech vycestování ze země útlaku není ničím neobvyklým, že žadatel o vycestování ze země, kam se už nechce vrátit z důvodu pronásledování, musí „obelstít“ státní orgány i uvedením falešných údajů, aby jeho záměr nevyšel najevo. Žalobkyně přitom tuto skutečnost před českými orgány nikterak neskrývaly. Jeví se jako logické, že žadatel o mezinárodní ochranu se v neznámém prostředí nechá vést hlavně správně kladenými dotazy správních orgánů.“* Žalobce upozornil i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2009, č. j. 5 Azs 66/2008, dle kterého: *„Žalovaný může zcela vyloučit z celkového posouzení pouze ta fakta, u nichž je postaveno téměř najisto, že se nestaly (tj. neexistuje ani přiměřená pravděpodobnost, že k nim došlo). Ostatní tvrzení musí být součástí celkového posouzení rizika pronásledování, kde jim bude přisouzena váha podle míry pravděpodobnosti, s jakou lze soudit, že odpovídají skutečnosti. Jiná situace je, pokud je žadatel nevěrohodný ve všech relevantních aspektech své žádosti; v tomto případě (a pouze v tomto případě) může žalovaný bez dalšího posoudit žadatele jako nevěrohodného a nemusí detailně posuzovat jeho jednotlivá dílčí tvrzení.“*
27. Žalobce dále korigoval tvrzení žalovaného, kdy nedošlo ke snížení pracovní schopnosti o 20 %, nýbrž na 20 %. Zároveň vyjádřil nesouhlas s tím, že by tato skutečnost nebyla relevantní pro posouzení jeho žádosti, ať už z pohledu humanitárního azylu či ve spojení s jinými důvody jeho žádosti jako individuální okolnost zvyšující míru rizika vzniku vážné újmy (ztížená schopnost splácet dluhy soukromým věřitelům). Ve smyslu ustanovení § 2 odst. 4 správního řádu nelze pominout ani další individuální okolnosti na straně žalobce, sice že ke snížení pracovní schopnosti žalobce došlo za přispění žalovaného. Co do argumentu, že snížení pracovní schopnosti žalobce neplyne ze spisu, tento uvádí, že doložil lékařské zprávy, ze kterých vyplývá, že tříštivá zlomenina obratle musela být stabilizována kovovými šrouby, které v páteři stále má. Úrazem došlo i k porušení míchy a během pohovoru si žalobce stěžoval na bolest. I z laického pohledu tak lze předpokládat snížení pracovní schopnosti. Vyjádření žalobce v pohovoru o jeho práceschopnosti neodporuje jeho pozdějšímu upřesnění, že subjektivně odhaduje svou pracovní schopnost na 20 %. Žalovaný si nevyžádal znalecký posudek k posouzení této

skutečnosti. Je tak třeba plně využít zásadu „v pochybnostech ve prospěch žadatele“ a vycházet ze skutečností uvedených žalobcem. K tomu žalobce navrhl jako důkaz provést jím přiložený znalecký posudek o stanovení nemateriální újmy na zdraví a výzvu k mimosoudnímu jednání o vniklé škodě k posouzení míry poškození zdravotního stavu žalobce a míry podílu žalovaného na zhoršení jeho zdravotního stavu.

V. Jednání soudu

28. Zástupce žalobce úvodem sdělil, že v případě žalobce spatřuje dvě roviny, tou první je nebezpečí v zemi původu, druhou je újma žalobce, která mu byla způsobena na území České republiky. K nebezpečí v zemi původu následně sdělil, že rodiče žalobce si vypůjčili peníze od soukromých osob. Nyní nejsou dluh schopni plnit, přičemž jeho úhradu věřitelé násilně vymáhají. Žalobce se obává, že se násilí obrátí i proti jeho osobě, neboť ve Vietnamu je uplatňována rodinná zodpovědnost za dluhy. Zároveň tvrdí, že policie není schopna ho před tímto násilím ochránit. Žalovaný se dopustil nesprávného posouzení, zda tento důvod může spadat pod důvody pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Právě rodina však dle ustálené judikatury spadá do kategorie sociální skupiny, proto je žalobce ohrožen. Žalovaný nesprávně posoudil i možnost vnitřní ochrany, které spočívá v tvrzení, že je nezbytné, aby žalobce využil všech dostupných prostředků ochrany v zemi původu. Skutkové posouzení vychází ze zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie, která je založena ve své podstatě pouze na vyjádřeních Ministerstva vnitřní bezpečnosti Vietnamu. Z vyjádření státního orgánu státu, ze kterého účastník řízení utíká, je velmi problematické. Obzvláště pak v podmínkách Vietnamu s autoritářským režimem. Lze předpokládat, že za takových okolností by státní orgány na sebe nedostatky nevyzradily. V tomto smyslu má zpráva nízkou důkazní hodnotu. V části odůvodnění napadeného rozhodnutí, která se zaměřuje na neudělení doplňkové ochrany, se žalovaný vůbec nevěnuje důvodům opuštění vlasti, které žalobce uvedl, pouze shrnuje obecnou situaci ve Vietnamu. Posouzení nevěrohodnosti žalobce je založena na rozporech týkajících se cesty žalobce do České republiky, co do problémů ve vlasti větší rozpory v jeho výpovědi nebyly. Dle judikatury se rozpory musí týkat podstatných skutečností, nikoliv jen těch o cestě. Sám žalovaný v rozhodnutí uznává, že nezjistil, kdo je skutečným dlužníkem. Ohledně druhé roviny, která se týká újmy žalobce na zdraví, jeho zástupce konstatoval, že tato byla způsobena spoluzajištěným, nicméně došlo k významnému pochybení pracovníků správy uprchlických zařízení, kteří nezajistili funkčnost bezpečnostních prvků, nepoučili žalobce. Česká republika tedy přispěla ke zhoršení zdravotního stavu žalobce, který jestliže by se nyní vrátil do vlasti, nemůže dluh umořit. Rovněž nemá ve Vietnamu sociální pojištění a nedosáhl by sociálního zabezpečení. Touto individuální okolností se ale žalobce vůbec nezabýval.
29. Pověřená zaměstnankyně žalovaného uvedla, že žalovaný zajistil zprávy týkající se možnosti nalézt vnitřní ochranu a z těchto plyne, že by pomoc byla poskytnuta. Dostupné jsou rovněž i statistiky. Prvním předpokladem pro tvrzení, že taková pomoc není dostupná, je přihlášení se o ni. Jestliže tak žalobce neučinil, není možné tvrdit, že by mu taková pomoc byla odepřena. Ovládání státu jednou stranou dle žalovaného nezakládá reálnou úvahu o odmítnutí poskytnutí ochrany. K otázce důvodů opuštění Vietnamu a legality cesty se rozhodnutí podrobně vyjadřuje. Žalobce měl možnost sdělit veškeré skutečnosti. Je to právě žalobce, kdo nese povinnost tvrzení. Z těchto následně správní orgán vychází. Jestliže žalobce má pocit utrpění újmy, odkázala ho pověřená pracovnice na občanskoprávní řízení. Zákon o azylu však důvod pro udělení

mezinárodní ochrany, který by bylo možné označit jako satisfakční, nezná. Jestliže by zdravotní stav žalobce byl vážný a korespondoval by s ustálenou praxí správního orgánu, byl by mu azyl udělen. Tyto okolnosti byly v napadeném rozhodnutí posouzeny. Z přiložených zdravotních zpráv je zřejmé, že zdravotní stav žalobce je stabilizován.

30. Jako důkaz provedl soud žalobcem předložený znalecký posudek, týkající se stanovení nemateriální újmy na zdraví, jeho předmětem je posouzení bolesti následkem úrazu ze dne 11. 7. 2020. Na základě hodnocení lékařských zpráv znalec dospěl ke stanovení bolestného ve výši 242 bodů. Konstatoval, že se jedná o roztržštěnou zlomeninu bederního obratle, zlomeninu jednoho příčného výběžku bederního obratle. Bodově označena byla i hluboká pooperační rána v dolní části zad a anestezie. Dále žalobce k replice předložil výzvu k mimosoudnímu jednání o vzniklé škodě. I tato byla soudem provedena jako důkaz, přičemž bylo konstatováno, že se touto žalobce domáhá náhrady nemajetkové újmy ve výši 500 000 Kč, způsobené držením v zařízení pro zajištění cizinců, které k tomu nebylo způsobilé.
31. Během účastnického výslechu žalobce sdělil, že si přeje v České republice zůstat po nějaký čas, aby doléčil své zranění. Předpokládá, že bude znovu operován. Dokud má v páteři zavedeny šrouby, nemůže nic dělat. Dále uvedl, že policejní ochrana se ho netýká, jelikož peníze si zapůjčil od mafie. Jestliže by se na policii přesto obrátil, dostal by pokutu.
32. V konečném návrhu zástupce žalobce konstatoval, že statistiky jsou v rozporované zprávě obsaženy, nicméně není zaručena jejich věrohodnost, a to s ohledem na jejich původ, kdy byly poskytnuty státním orgánem Vietnamu. Zpráva se ani nezmiňuje o efektivitě ochrany obětí. K námitce žalovaného o neexistenci důvodu udělení azylu pro vzniklou újmu bylo odkázáno na § 14 zákona o azylu, který hovoří o důvodech hodných zvláštního zřetele. Pod tento lze situaci žalobce podřadit. Napadené rozhodnutí navrhl zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
33. Pověřená zaměstnankyně žalovaného uvedla, že nelze pominout, že žalobce při zajištění orgány cizinecké policie nedisponoval žádným pobytovým oprávněním a o mezinárodní ochranu požádal až v okamžiku, kdy mu hrozilo vyhoštění. Je zřejmé, že žalobce svou situaci neřešil všemi dostupnými prostředky, na jejichž základě by mohl říci, že pomoc je neúčinná. Spekulace o tom, že zpráva založená na dotazu ministerstvu vnitřní bezpečnosti není pravdivá, je pouze domněnkou. Pravdivost nebo nepravdivost informací nebyla prokázána. Dle názoru pověřené zaměstnankyně je patrné, že žalobce se tvrzenou spoluúčastí žalovaného na jeho zranění snaží přeměnit v udělení mezinárodní ochrany. Zdravotní stav žalobce není tak závažný, aby bylo možné ho podřadit pod humanitární azyl. K napadenému rozhodnutí je třeba zdůraznit, že toto neukládá povinnost žalobce vycestovat do země původu ani mu tímto není pobyt na území České republiky jakkoli zakazován. Žalobu navrhla zamítnout.
34. V reakci na závěrečný návrh pověřené pracovnice žalovaného zástupce žalobce uvedl, že žalobci bylo pravomocně uloženo správní vyhoštění, které v důsledku neudělení mezinárodní ochrany nabyde účinnosti.
35. K tomu pověřená pracovnice žalovaného doplnila, že za situaci spojenou se správním vyhoštěním nese vinu sám žalobce tím, že svůj pobyt na území České republiky neřešil v souladu se zákony. Není možné tuto odpovědnost přenášet na správní orgán.

VI. Posouzení věci krajským soudem

36. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak usoudil následovně.
37. Dne 9. 7. 2020 byl žalobce převzat od orgánů německé policie na základě dohody o zpětném přebírání osob na společných státních hranicích a to z důvodu protiprávního vstupu a pobytu z území České republiky na území Spolkové republiky Německo bez platného cestovního pasu a víza. Dne 8. 10. 2020 podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 26. 10. 2020 ke své žádosti žalobce sdělil, že je státním příslušníkem Vietnamu, národnosti kinh, bez náboženského vyznání. Není ani nikdy nebyl politicky aktivní. Je svobodný a bezdětný. Do České republiky přijel přibližně na počátku července 2020 nelegálně z Ruska nebo z Polska, kam přicestoval letecky z Hanoje. Své doklady odevzdal převaděči skupiny. V minulosti nepobýval v žádném jiném státě Evropské unie, nikdy nežádal o udělení mezinárodní ochrany. V důsledku napadení v zajišťovacím zařízení pro cizince a následného skoku z okna je po operaci páteře, ve které má dosud zavedeny šrouby. V souvislosti s tímto zraněním správnímu orgánu sdělil, že nemá žádná omezení ani zvláštní potřeby, pouze při pohybu pociťuje lehkou bolest.
38. Důvodem žádosti o mezinárodní ochranu jsou důvody ekonomické a doléčení zranění. Za hlavní důvod pak označil potíže v zemi původu plynoucí z jeho dluhů. Členové mafie, ke kterým tyto závazky má, a kteří k jistině požadují vysoké úroky, by ho fyzicky napadli.
39. Na základě takto zjištěného skutkového stavu věci dospěl krajský soud k následujícím právním závěrům.
40. Krajský soud předně konstatuje, že smyslem soudního přezkumu není podrobné opakování již jednou vyřčeného, a proto soud může v případech shody mezi názorem uvedeným v odůvodnění napadeného rozhodnutí a názorem soudu na toto odůvodnění odkazovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130).
41. Co do námítky možnosti udělení mezinárodní ochrany z důvodů vymezených v § 12 písm. b) zákona o azylu dospěl krajský soud k závěru, že azylový příběh žalobce tyto nenaplní. Dle krajského soudu správní orgán zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a rovněž si opatřil odpovídající podklady pro své rozhodnutí. Nelze žalobci přisvědčit, že by správní orgán nedostatečně zjistil schopnost státních orgánů Vietnamu poskytnout ochranu před tvrzeným pronásledováním ze strany soukromých osob. Z protokolů o pohovorech konaných s žalobcem je zřejmé, že se na policii ve Vietnamu nikdy neobrátil. Snaha o potlačování tzv. „úvěrů načerno“ je patrna ze zprávy Ministerstva vnitra Velké Británie. Zpráva byla součástí správního spisu a žalobce měl možnost se s touto seznámit již v průběhu azylového řízení. Ničeho však nenamítal. Rovněž je třeba podotknout i to, že byť zpráva vychází z informací Ministerstva vnitřní bezpečnosti Vietnamu, netýká se protiprávního jednání státního orgánu Vietnamu, ale protiprávního jednání soukromých osob. Zpráva samotná pak byla vyhotovena státním orgánem Velké Británie, nejde tedy o informaci vypracovanou orgánem státu původu žalobce. K možnosti domoci se vnitrostátní ochrany ve Vietnamu odkazuje krajský soud na

usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2020, č. j. 4 Azs 190/2020-34, jehož předmětem byla obdobná situace jako ve věci nyní projednávané, kdy se stěžovatel původem z Vietnamu obával návratu do země z důvodu hrozby vážné újmy od soukromých osob, jejichž byl dlužníkem. Stejně jako žalobce pak o azyl v České republice požádal až ve chvíli, kdy mu hrozilo správní vyhoštění. V citovaném rozhodnutí Nejvyšší správní soud konstatoval, že: „*Právní systém ve stěžovatelově zemi původu, byť jistě není ideální, dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, přičemž tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny (srov. rozsudek NSS ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004–48). Stěžovatel se však neobrátil na vnitrostátní orgány, aby mu poskytly ochranu před pronásledováním, jak to požaduje § 12 písm. b) zákona o azylu ve spojení s § 2 odst. 7 téhož zákona (viz rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003–51, a ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004–37). Obecná a nijak nekonkretizovaná polemika stěžovatele, že neměl povinnost obrátit se na nefunkční a zkorumpované státní orgány, v posuzovaném případě nemůže uspět. V této souvislosti lze poukázat též na rozsudek zdejšího soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 4 Azs 63/2005–55, podle něhož důvodem pro udělení mezinárodní ochrany formou azylu (§ 12 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu) není, odešel-li žadatel ze země původu pro obavy ze msty soukromé osoby (věřitele, jemuž nesplatil dluh), nadto za situace, kdy vyhrožování ani neoznámil policii a o azyl požádal v České republice teprve poté, kdy mu zde bylo uděleno správní vyhoštění. I v nyní posuzované věci stěžovatel tvrdil, že domovskou zemi opustil pouze proto, že se obával násilného jednání ze strany soukromých osob, vůči nimž má vysoký dluh, který nebude schopen po návratu do vlasti splatit. To nesvědčí o tom, že by stěžovatel mohl být vystaven pronásledování z důvodů dle § 12 zákona o azylu.*“

42. Účelovostí výpovědi se žalovaný dle krajského soudu poměrně důkladně zabýval na straně 8 napadeného rozhodnutí, kdy vymezil jednotlivé rozpory, které shledal mezi skutečnostmi uvedenými při podání vysvětlení dne 9. 7. 2020 a při pohovoru v průběhu azylového řízení dne 26. 10. 2020. Při podání vysvětlení žalobce sdělil, že se chce do země původu vrátit co nejdříve a že doufá ve vydání cestovního dokladu. Během pohovoru však toto tvrzení popřel. Rozpor ve výpovědích věrohodným způsobem vysvětlit nedokázal. Nelze ani pominout tvrzení žalobce při podání vysvětlení, že z Vietnamu vycestoval v roce 2019 a jeho cílem bylo Německo. O tom dle krajského soudu ostatně svědčí i skutečnost, že byl zadržen německou policií a následně předán na základě mezinárodní smlouvy do České republiky. Během azylového řízení nicméně žalobce uvedl, že vycestoval v roce 2020 a jeho cílem byla Česká republika. Na rozdíl od azylového řízení žalobce při podání vysvětlení nehovořil ani o tom, že cestoval přes Rusko nebo Polsko. Své rozpory ve výpovědích odůvodňoval tím, že z nervozity a strachu uváděl na policii nepravdivé informace. Takové emoce by byly pochopitelné v případě dřívějších problémů žalobce se státními orgány v zemi původu, tyto však netvrdil. K uvedeným rozporům v souvislosti s námitkou žalobce krajský soud doplňuje, že nejde o rozpory týkající se cesty, nýbrž o rozpory v čase, cílové destinaci i motivaci. S ohledem na posouzení výše uvedeného v celkovém kontextu dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný nepochybil, když žalobci neudělil azyl dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
43. K otázce posouzení humanitárního azylu krajský soud předně odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 2 Azs 8/2004, dle kterého: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá*

žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu.“

A na rozsudek ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003, kterým bylo vymezeno, že: „azyl z humanitárních důvodů lze udělit pouze v případě hodném zvláštního zřetele. Není na něj právní nárok a posouzení důvodů žadatele je otázkou správního uvážení. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. (...) V otázkách přezkumu správního rozhodnutí, které je ovládáno zásadami správního uvážení, zákon vytváří kritéria, podle nichž a v jejichž rámci se může uskutečnit volba, včetně výběru a zjišťování těch skutečností konkrétního případu, které nejsou správní normou předpokládány, ale uvážením správního orgánu jsou uznány za potřebné pro volbu jeho rozhodnutí. Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (prejud. III. ÚS 101/95). Jestliže správní orgán v žalobou napadeném rozhodnutí podrobně posoudil stěžovatelčinu zdravotní, rodinnou a sociální situaci, a z její výpovědi v průběhu správního řízení nebyl zjištěn žádný důvod hodný zvláštního zřetele, a krajský soud tento postup shledal za přiměřený a správný, tak žádným způsobem nevybočil z intencí výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu.“ Krajský soud má za to, že žalovaný měl pro své rozhodnutí dostatek podkladů k tomu, aby se odpovídajícím způsobem vypořádal s otázkou možnosti udělení humanitárního azylu. Z napadeného rozhodnutí je patrné, že správní orgán vycházel jak z doložených lékařských zpráv, tak z tvrzení žalobce. Z lékařských zpráv není patrné, že by žalobce byl omezen v pracovní schopnosti, že by bylo nutné, aby se podrobil další lékařské péči ani to, že by mělo v budoucnu dojít k extrakci kovového materiálu zavedeného do jeho páteře. Při pohovoru konaném dne 26. 10. 2020 žalobce uvedl, že léky nebere, lékaře nenavštěvuje, jeho zdravotní stav ho neomezuje a je práce schopný. Tvrzení, že jeho schopnost práce je omezena na 20 %, obsažené v žalobě, nikterak nedoložil. K udělování humanitárního azylu ze zdravotních důvodů pak krajský soud připomíná rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009-88, ve kterém Nejvyšší správní soud přdestřel, že: „žadatel o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (zde HIV/AIDS), může brozit skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) [zákona o azylu] - mučení nebo nelidské či ponižující zacházení - spočívající v tom, že mu v zemi původu nebude dostupná potřebná zdravotní péče. Výklad pojmu „vážná újma“ musí v těchto případech vycházet z rozsahu zákazu mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení, jak je zakotven v čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod“ Z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 5 Azs 32/2016-29, pak plyne, že: Rozsah uvedeného zákazu je dotvářen též judikatorní činností Evropského soudu pro lidská práva, který neshledal porušení čl. 3 mj. v případě stěžovatele

nemocného schizofrenií (rozsudek z 6. 2. 2001, Bensaid proti Spojenému království, stížnost č. 44599/98 nebo stěžovatelem odkazovaný rozsudek ze dne 2. 5. 1997, D. proti Spojenému království, stížnost č. 30240/96). Krajský soud nezlehčuje zranění, které žalobce utrpěl, nicméně s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v současné době jeho stav není tak závažný, aby v něm bylo možno shledat porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

44. Dle § 14 zákona o azylu *„Jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárních důvodů.“* K tomuto krajský soud uvádí, že na udělení humanitárního azylu není právní nárok, jeho udělení je v plném rozsahu na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu pouze v rozsahu nevybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem, tedy zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla spravedlivého procesu. Za splnění těchto pravidel není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné závěry. Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální a ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení mezinárodního azylu, soud považuje učiněný závěr za přezkoumatelný a odpovídající sdělením žalobce v průběhu správního řízení.
45. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se udělí doplňková ochrana cizinci *„který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“* Dle § 14a odst. 2 zákona o azylu se za vážnou újmu považuje *„a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“*
46. K námitce nedostatečné zdravotní péče krajský soud odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2020, č. j. 2 Azs 382/2018-67, dle kterého je z jeho konstantní judikatury (např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005-68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007-69) zřejmé, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu nemůže bez přistoupení dalších okolností založit důvod pro udělení azylu. Udělení doplňkové ochrany by bylo možné zvažovat v situaci, kdy žadatele trpí závažnou nemocí (např. HIV/AIDS) a zároveň je zdravotní péče v zemi původu na tak nízké úrovni, že dosahuje intenzity označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. K okolnostem zdravotního stavu krajský soud blíže odkazuje na část tohoto rozsudku, věnující se humanitárnímu azylu. Proto krajský soud uzavírá, že žalovaný nepochybil, jestliže konstatoval, že důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu není dán. Co do tvrzeného nebezpečí od soukromých osob krajský soud odkazuje na odůvodnění tohoto rozsudku k azylovému důvodu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.
47. K námitce porušení mezinárodních závazků České republiky v případě, že by se žalobce vrátil do země původu, krajský soud opětovně odkazuje na odůvodnění tohoto rozsudku

týkající se možnosti udělení humanitárního azylu, kde bylo ozřejmáno, proč návratem žalobce do Vietnamu nedojde k porušení čl. 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, tedy není důvod pro udělení mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. S těmito i dalšími důvody pro udělení mezinárodní ochrany se žalovaný v napadeném rozhodnutí dostatečně vypořádal.

VII. Závěr a náklady řízení

48. Krajský soud na základě shora uvedeného uzavírá, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
49. O náhradě nákladů soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný nárok na náhradu nákladů řízení neuplatnil a krajský soud nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 29. července 2021

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně